

num conuertuntur.
Nullus agens sine naturale siue intellectuale ab intentione finis absolutur.
Causa altius semper facit qui intellectum habet.
Nullus conabitur facere aliquid non futur⁹ ad terminum venire.
Hoc scilicet infinitum non est termin⁹ idest finibile.
In finitum non est scibile.
Quid quid intellectus intelligit idem finit.
In omni eo quod mouetur oportet intelligi materiam.
Tunc scire putamus cum ipsas causas cognoscimus.
Auditiones contingunt secundum consuetudinem entibus idest hominibus.
Sicut consueuimus ita dignum est dici.
Consuetum semper nocius est.
Veritas est adequatio rei ad intellectum.
Quam vim habeat quod consuetum est: leges ostendunt in quib⁹ fabularia et puertitia magis valent veritate propter consuetudinem.
Absurdum est simul scientiaz querere et modum sciendi.

Comentatoris in eodem.

Veritatis comprehensio non est impossibilis in multis rebus: et hoc ideo quia nihil est otiosum in natura et nos habemus desiderium naturale ad sciendum veritatem.
Nihil est otiosum in natura.
Pincipia se habent in scientia: sicut locus ianue in domo: quem nullus ignorat.
Quod aristot. assimilat intellectum nostrum in intelligendo subtilitates separatas oculo uespertilionis: non inuit impossibilitatem sed difficultatem.
Nullus potest per se inuenire artes speculativas vel practicas in maiori parte: quod non completur nisi per iuuentum prius ad subsequenterem: et si prior non fuisset subsequens non esset.
Prima causa est magis digna in esse et

in unitate quam omnia alia entia: quia omnia acquirunt esse et unitatem a prima causa.
Qui destruit finem destruit omne bonum et nihil percipit.
Consuetudo audiendi apologos et maxime fabulas magnum impedimentum est in cognitione veritatis.
Ars logice est quedam vniuersalis via in omnibus scientijs: et est modus sciendi in vnaquaque scientia.

Terrij metaphisice.

Dubitatorum solutio est veritatis inquisitio.
Ignorantis vinculum non est soluere: sed mentis dubitatio.
Veritatem inquirentes sine dubitatione: similes sunt nescientibus quo ire debent.
In mathematicis non est finis neq; mouens finis et bonum idem sunt.
Impossibile est idem simul esse et non esse.
Magis dicimus illum scire qui scit rem affirmatiue: qm qui scit negatiue.
Prius rei tantum vna est diffinitio.
Ens et vnum non sunt genera differentie.
Differentie sunt extra naturam generis .i. rationem: et necesse est differentias cuiuslibet generis et esse et vnam esse qualibet: et impossibile est predicari speciem generis de proprijs differentijs: aut genus esse sine suis speciebus
Non contingit ponere domum preter hanc domum. vel illam particularem.
Pnum numero et singulare idem est: et nihil differunt.
Omnes philosophi et theologi qui antiqui fuerunt deos faciebant principia entium: et dicebant illa esse imortalia: qui gustauerunt nectar .i. mana: illa vero mortalia que non gustauerunt hec sed tamen hoc non est verum.
Eterna non indigent cibo.
De fabulos. sophisticantibus non est dignum cum studio intendere.
Omnia corrumpuntur in ea ex quibus sunt.

Corruptibilem & incorruptibilem nō sunt eadem principia.

Impossibile est aliquid fieri ex non ente.

Sicut se habet nunc ad tempus : ita punctus ad lineam.

Commentatoris.

Qui nescit quantum querit: nescit quantum inuenit.

Finis est melior omnibus causis.

Unum in numero est synonymum cum particulari.

Quarti metaphisice
Philosophia prima. i. metaphisica considerat ens secundum quod ens: & principia entis & passiones entis secundum quod ens.

Ens dicitur multipliciter, non equiuoce sed secundum attributionem omnium ad unum idest analogice.

Substantia est primum ens ex quo omnia alia dependent.

Ens & unum idem & una natura & conuertuntur & se consequuntur sicut principium & causa sed non ut una ratione ostensa.

Idem est homo & unus homo: quia non se perantur in generatione vel corruptione.

Eadem sunt que eadem generatione generantur: eadem corruptione corrumpuntur.

Et sunt species unius quot & entis.

Eiusdem scientie est opposita considerare. hoc est oppositorum eadem est disciplina.

Negatio differt a priuatione: quia negatio est remotio alicuius simpliciter: priuatio est negatio alicuius in subiecto. apto nato ad illud.

Sicut numeri in quantum numeri sunt passiones: ita entis in quantum ens.

A circa idem genus versatur dialecticus: metaphisicus & sophista.

Unus scientie. s. metaphisice est speculari ens in quantum ens & que in sunt ei.

Primum principium in aliqua scientia debet esse notissimum in ea & firmissimum.

Prima dignitas est de quolibet affirmatio vel negatio: & de nullo ambo simul.

Impossibile est idem simul esse & non esse est natura prima omnium dignitatum

Qui negat loquelam petit loquelam.

Qui unum non intelligit: nihil intelligit.

Quod non significat unum: nihil significat

Non omne quod videtur & apparet: hoc verum est.

Nihil est quod rationem entis preterferat.

Paucitas instructione logice est magnus impedimentum veritatis in cognitione.

Necessarium non potest aliter se habere.

Adouens omne natura est prius moto.

Accidentis non est accidens: nisi in quantum ambo accidunt tertio.

Unum tantum refertur ad unum.

Contradictio est oppositio: cuius secundum se non est dare medium.

Commentatoris.

Ens non est uniuocum: nec equiuocum: sed est nomen significans plura attributa unum: & est medium inter uniuocum & equiuocum. scilicet analogum.

Omnia que attribuuntur alicui: aut attribuitur unum fini ut omnia sana sano: quod est in animalis: vel unum agenti ut omnia medicinalia ad arte medicine: aut unum subiuncto ut decem predicamenta substantie. idem vult Aristoteles.

Exercitium dicitur sanum: eo quod conseruat sanitatem.

Una scientia non est tantum unius uniuoci sed etiam unius analogi.

Auicenna miscuit scientiam suam cum lege.

Auicenna ponit quod idem esset unum quod conuertitur cum ente & quod est principium numeri. quod non est verum quia multum differunt.

Res non est unam vel ens secundum aliquam dispositionem sibi additam sed est ens & una secundum unam suam essentiam.

Sophista intendit se videri philosophum ut acquirat gloriam vel amicitiam vel gratiam mundanam. sed philosophus inuenit tantum scire veritatem.